

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžo/69/2014
Identifikačné číslo spisu:	1014200188
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2014
Meno a priezvisko:	CSc., JUDr. Eva Babiaková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1014200188.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a členov senátu Mgr. Petra Melichera a JUDr. Eleny Kováčovej, v právnej veci žalobcu: 1. B. V., X. XX, B., 2. CORS, spol. s r.o., Jesenná 8, Prešov, IČO: 36 467 057, 3. PONECO, s.r.o., Jesenná 12, Prešov, IČO: 36 707 996, 4. BENC, s.r.o., Jesenná 8, Prešov, IČO: 36 506 451, 5. Ing. B. N., K M. XX, B., všetci zastúpení JUDr. Ladislav Lukáč, advokát so sídlom Hlavná 19, Prešov, proti žalovanému: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, Nám. slobody 6, P. O. BOX 100, Bratislava za účasti: 1. AKANT, s.r.o., Jesenná 8, Prešov, zastúpený JUDr. Michalom Fecilňákom, advokátom so sídlom Jesenná 8, Prešov, 2. J., 3. V., 4. W., 5. Národná diaľničná spoločnosť, a.s., Mlynské Nivy 45, Bratislava, zastúpená JUDr. Renátou Barbušovou, advokátkou so sídlom Štúrova 13, P. O. BOX 154, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 04870/2014/B622-SV/00576/Ka zo dňa 8. januára 2014, o odvolaní žalobcov 1 až 5 proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/23/2014 - 371 zo dňa 30. mája 2014, jednohlasne takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/23/2014 - 371 zo dňa 30. mája 2014 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. 04870/2014/B622-SV/00576/Ka zo dňa 8. januára 2014 a rozhodnutie Obvodného úradu Prešov, odbor výstavby a bytovej politiky, č. ObÚ-PO-OVBP-2013-123/3575/SP-VB zo dňa 16. septembra 2013 r u š í a vec v r a c í a žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný j e p o v i n ý nahradiť žalobcovi v 5. rade Ing. B. trovy konania spolu v sume 735,95 €, z toho 140 € z titulu zaplatených súdnych poplatkov a 595,95 € z titulu trov právneho zastúpenia, k rukám jeho právneho zástupcu JUDr. Ladislava Lukáča, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Pribratým účastníkom náhradu trov konania n e p r í z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia 1 až 5 domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 04870/2014/B622-SV/00576/Ka zo dňa 08.01.2014, ktorým zamietol odvolania B. V., spoločností CORS, spol. s r.o., PONECO, s.r.o., BENC, s.r.o., Ing.

B. N. a spoločné odvolanie J. N., W. X., V. W. a potvrdil rozhodnutie Obvodného úradu Prešov, odboru výstavby a bytovej politiky č. ObÚ-PO-OVBP-2013-123/3575/SP-VB zo dňa 16.09.2013.

Krajský súd v Bratislave v odôvodnení uviedol, že pokiaľ vlastní vyvlastňovaného pozemku svojím konaním zavini prípadné zneprístupnenie susedného pozemku a správny orgán je následne nútený túto situáciu riešiť, prípadným novým zriadením vecného bremena nepatrí vlastníkov zaťaženého pozemku, ktorý túto situáciu zavinil, žiadna náhrada, čo platí o to skôr, že vlastní vyvlastňovaného pozemku a vlastní pozemku je rovnaká osoba. Účastníci vyvlastňovacieho konania vedeli, že vo vzťahu k parc. č. XXXXX/XX musí dôjsť k zrušeniu práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu. Pôvodný projekt bol zmenený, vyvlastnenie bolo zúžené na parc. č. XXXXX/XX o výmere 673 m² a tento pozemok už nebráni ostatným vlastníkom k prístupu na ich pozemky. Skutočnosť, že vlastní pozemkov si dohodami medzi sebou zrušili už raz zriadené vecné bremená, ktoré im umožňovali prístup k ich pozemkom, nemôže byť na ťarchu navrhovateľa vyvlastnenia a tieto otázky nemôže riešiť správny orgán vo vyvlastňovacom konaní zriaďovaním vecných bremien medzi tretími osobami. Žalobca má vydané územné rozhodnutie najmenej 15 rokov a na jeho základe reálne o žiadne stavebné povolenie na jednotlivé stavebné objekty nepožiadala a so stavbou nezačala.

Vo vzťahu k existencii dvoch územných rozhodnutí sa krajský súd stotožnil s názorom žalovaného, že žalobca v územnom konaní o umiestnení líniovej stavby - diaľnice, nevzniesol v tomto smere žiadne námietky. Vyvlastnenie sa opiera o právoplatné rozhodnutie o umiestnení stavby, čím bol preukázaný účel vyvlastnenia. Skutočnosť, že vecné bremeno zriadené v bode VIII. výroku rozhodnutia zabezpečuje prístup vlastníkov na ich pozemky bola zároveň relevantným dôvodom, pre ktorý obvodný úrad mohol zamietnuť žiadosť o rozšírenie vyvlastnenia.

Pokiaľ žalobca namietal odbornosť znaleckého posudku č. 28/2012 zo dňa 14.12.2012, na základe ktorého bola určená náhrada vyvlastňovacieho pozemku, posudzovať dodržiavanie zákonnosti a správnosti postupov znalcov vykonávajúcich znaleckú činnosť má v kompetencii Ministerstvo spravodlivosti SR. Pokiaľ mal žalobca pochybnosti o zákonnosti a správnosti postupov znalca, mohol podať podnet na preskúmanie postupu znalca alebo sťažnosť na znalca pri výkone znaleckej činnosti.

Námietky týkajúce sa nepripustenia niektorých účastníkov do konania o vyvlastnení vyhodnotil krajský súd ako nepravdivé, keď z obsahu administratívneho spisu mal za preukázané, že už Krajský súd v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 4S/24/2012 ako aj najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 6Sžp/15/2013 konštatovali, že žalobca bol účastníkom územného konania ukončeného rozhodnutím č. P/2006/2841-Tu zo dňa 08.11.2006, kedy písomnosti boli doručované formou verejnej vyhlášky, pričom mal možnosť uplatňovať námietky vo vzťahu k umiestneniu diaľnice, toto právo nevyužil a proti uvedenému rozhodnutiu nepodal riadny opravný prostriedok. Žalobca spolu s Ing. B. N. boli účastníkmi konania vedeného pod č. 04870/2014/B622-SV/00576/Ka, kde boli uvedení vo výrokovej časti rozhodnutia a zároveň sa správny orgán vysporiadaval v priebehu konania s ich námietkami. Žalobcovia v priebehu vyvlastňovacieho konania opakovali námietky týkajúce sa územných konaní vo veci stavby diaľnice D1Fričovce - Prešov Západ, II. etapa, 2. Časť Svinia - Prešov - Západ, križovatka Prešov Západ (Vydumanec) - I. etapa.

Ako nedôvodnú hodnotil krajský súd aj námietku žalobcov, že prvostupňový orgán nerozhodol vo výroku rozhodnutia o žiadosti účastníkov o rozšírenie predmetu vyvlastnenia, keď na s. 5 napadnutého rozhodnutia je súčasťou výroku aj časť o tom, že návrh B. V. na rozšírenie vyvlastnenia sa zamietla.

Vo vyvlastňovacom konaní bol jednoznačne preukázaný súlad s cieľmi a zámermi územného plánovania, námietky žalobcov boli už riešené v iných právoplatne skončených súdnych alebo správnych konaniach, pričom iné námietky neboli dôvodom pre zrušenie napadnutého správneho rozhodnutia.

O trovách konania rozhodol krajský súd v súlade s § 250k ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (v ďalšom texte rozsudku len „O. s. p.“) tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal.

Proti predmetnému rozsudku podali žalobcovia v zákonnej lehote odvolanie domáhajúc sa zrušenia napadnutých správnych rozhodnutí a priznania náhrady trov konania.

Uviedli, že súd prvého stupňa sa nijako nevysporiadal s argumentáciou žalobcov týkajúcou sa:

- opomenutia žalobcov ako účastníkov správneho konania pri možnom obmedzení ich vlastníckych práv z dôvodu zriadenia vecného bremena k parc. č. XXXX/X a XXXX/X.. V priebehu konania sa nikdy nejednalo ani neuvažovalo o akomkoľvek obmedzení vlastníckych práv žalobcov k týmto

nehnuteľnostiam,

- neposkytnutia náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva zriadením práva zodpovedajúceho vecnému bremenu v prospech žalobcu v 2. rade ako vlastníka pozemkov parc. č. XXXXX/XX a XXXXX/XX a v prospech vlastníkov pozemkov parc. č. XXXXX/X a XXXXX/X.
- opomenutia žalobcu v 1. rade ako účastníka konania v prípade možného obmedzenia jeho vlastníckeho práva z dôvodu zriadenia vecného bremena
- nepreukázania, že by cieľ vyvlastnenia - obmedzenie vlastníckeho práva zriadením práva zodpovedajúceho vecnému bremenu nebolo možné dosiahnuť dohodou, pričom správny orgán nemal oprávnenie so žalobcom v 1. rade konať a vo veci rozhodnúť
- neposkytnutia náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva k parc. č. XXXXX/X, XXXXX/XX, XXXXX/XX, XXXXX/XX, XXXXX/XX zriadením práva zodpovedajúceho vecnému bremenu v prospech žalobcu v 2. rade ako vlastníka pozemkov parc. č. XXXXX/XX, XXXXX/XX a v prospech vlastníkov pozemkov parc. č. XXXXX/X a XXXXX/X
- skutočnosti, že žalobca v 1. rade dňa 01.07.2013 odpredal parc. č. XXXXX/XX spoločnosti KaPe Investment, s.r.o., avšak táto nebola účastníkom vyvlastňovacieho konania
- nezákonného postupu správneho orgánu, pokiaľ nerozšíril predmet vyvlastnenia na základe žiadosti žalobcu v 1. rade zo dňa 23.05.2011 a 22.08.2013, z dôvodu, že tieto pozemky už nebude môcť využívať na účel, na ktorý boli určené, t. j. na stavbu autopredajne, na ktorú má vydané územné rozhodnutie č. ŽP ÚP 1449/98 - Lr zo dňa 05.08.1998, právoplatné dňa 02.06.1998
- nemožnosti zriadiť vecné bremeno v rozsahu uvedenom vo výroku VII a VIII, nakoľko toto bolo zriadené v mieste, kde má žalobca v 1. rade umiestnenú stavbu autopredajne
- vyjadrenia žalobcu v 1. rade, že správny orgán nepochopil, že pre naplnenie podmienky rozšírenia predmetu vyvlastnenia sa nemusí rozšírenie rovnať návrhu na vyvlastnenie, keďže v tom prípade by § 110 ods. 3 stavebného zákona stratil zmysel
- duplicity územných rozhodnutí vydaných vo veci, predloženej kópie katastrálnej mapy, na ktorej sú jednotlivé rozhodnutia vyznačené a skutočnosti, že mesto Prešov nerozhodlo, že nahrádza pôvodné územné rozhodnutie
- nepodloženosti tvrdenia správneho orgánu, že vecné bremeno viazlo iba na parc. č. XXXXX/XX a nie aj na iných parcelách
- nesprávnosti tvrdenia správneho orgánu, že pozemky označené v žiadosti o rozšírenie predmetu vyvlastnenia neboli predmetom vyvlastňovacieho konania
- námietky žalobcu v 1. rade, čo konkrétne nemá byť realizované z plánovanej stavby autopredajne, pričom krajský súd si neuvedomil, že po zriadení vecného bremena na pozemkoch, na ktorých je umiestnená stavba autopredajne, nie je možné túto postaviť
- neaktuálnosti územného rozhodnutia na stavbu diaľnice zo dňa 08.11.2006 v znení doplnenia zo dňa 28.10.2010, čo malo za následok nesúlad vyvlastnenia s cieľmi územného plánovania, keď sa stavba diaľnice nemá uskutočniť podľa platného územného rozhodnutia na pozemku vo výmere 2573 m², ale iba na pozemku s výmerou 673 m²
- zriadenia vecného bremena v prospech žalobcu v 2. rade a vlastníkov pozemkov parc. č. XXXXX/X a XXXXX/X bez územného rozhodnutia na stavbu obslužnej komunikácie a ignorovania územného rozhodnutia na stavbu autopredajne
- nezákonného postupu správneho orgánu, pokiaľ nerozhodol o rozšírení predmetu vyvlastnenia z dôvodu, že na pozemkoch patriacich žalobcovi v 2. rade je vydané územné rozhodnutie č. 2010-244/3446-50/SP-DA zo dňa 28.10.2010, právoplatné dňa 02.04.2011 na prekládke potoka Vydumanec
- nezákonného postupu správneho orgánu, pokiaľ žalobcovi v 3. rade priznal náhradu za zrušenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu v sume 3051,05 €
- nepriznania náhrady za obmedzenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu podľa znaleckého posudku prof. R. K., CSc. č. 19/2010 zo dňa 23.05.2011 alebo znaleckého posudku znaleckej organizácie EXPERTA, s.r.o. č. 30/2011 zo dňa 09.09.2011
- nezákonnosti postupu správneho orgánu, keď vo vyvlastňovacom konaní nechránil práva a záujmy žalobcu v 3. rade, ale iba navrhovateľa vyvlastnenia
- námietky žalobcu v 4. rade, že ako oprávnený z vecného bremena zapísaného v kat. nehnuteľností pod č. V 5359/2008-5482/2008 má právo prechodu a prejazdu cez nehnuteľnosti parc. č. XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/XX, XXXXX/XX, XXXXX/XX, pričom z odôvodnenia správneho

rozhodnutia nevyplýva, že by s ním správny orgán konal ako s účastníkom konania

- absencie rozhodnutia správneho orgánu o žiadosti žalobcu v 4. rade o rozšírenie predmetu vyvlastnenia V ďalšom obsahu odvolania žalobcovia uviedli, že rozsah vecného bremena pôvodne zapísaného na LV č. XXXXX pod č. V XXXX/XX, bol zakreslený geometrickým plánom č. 201/2004 po tom, čo bolo žalobcovi a vlastníkom pozemkov parc. č. XXXXX/X a XXXXX/X zo strany Vodohospodárskej výstavby, a.s. listom zo dňa 07.07.2004 oznámené, že na ich pozemkoch sa stavba D1 Prešov - Vydumanec neuskutoční. Tým, že navrhovateľ vyvlastnenia dal do katastra nehnuteľností dal do katastra nehnuteľností zapísať geometrický plán č. 361693598-15/2009 zo dňa 09.02.2009, nemohlo už dôjsť k zápisu rozsahu vecného bremena v zmysle geometrického plánu č. 201/2004. Z dôvodu zápisu geometrického plánu č. 15/2009 došlo k zápisu vecného bremena na všetky, týmto geometrickým plánom vytvorené nehnuteľnosti, nie preto, že by sa povinný - žalobca v 1. rade s oprávnenými (vlastníkmi pozemkov parc. č. XXXXX/X a XXXXX/X) na rozsahu vecného bremena dohodli. Pokiaľ by nebol geometrický plán č. 15/2009 zapísaný do katastra nehnuteľností, nebolo by došlo na ním vytvorených parcelách k zápisu vecného bremena, ktoré predtým viazlo na pôvodnej parc. č. XXXXX/X, a to iba v rozsahu obslužnej komunikácie určenej v rámci projektu zástavby pôvodnej parc. č. XXXXX/X v zmysle geometrického plánu č. 201/2004.

Vo vzťahu k záveru o účastníctve Ing. B. N. v správnom konaní žalobcovia poukázali, že tento bol účastníkom konania ako zástupca niektorých so žalobcov až po vydaní rozhodnutia bývalého Obvodného úradu Prešov č. ObÚ-PO-OVBP-2013-123/3575/SP-VB zo dňa 16.09.2013. Ing. N. je v rozhodnutí spomínaný len z toho dôvodu, že podal odvolanie, pretože s ním správny orgán nekonal. Skutočnosť, že žalobca v 5. rade podal proti prvostupňovému rozhodnutiu odvolanie, neznamená, že bol účastníkom konania. Krajský súd ignoroval koncentračnú zásadu vyvlastňovacieho konania, ktorou je ústne prerokovanie návrhu na vyvlastnenie s každým, koho práva a právom chránené záujmy môžu byť rozhodnutím o vyvlastnení dotknuté.

Žalobcovia ďalej uviedli, že zo žiadneho predpisu nevyplýva, že správny orgán môže vo vyvlastňovacom konaní vyvlastniť bez toho, aby bolo v konaní preukázané, že cieľ vyvlastnenia nemožno dosiahnuť dohodou. Bolo preto irelevantné, že navrhovateľ vyvlastnenia nenavrhol obmedzenia vlastníckych práv zriadením vecného bremena vo svoj prospech. Nemožno považovať za zákonný postup správneho orgánu, pokiaľ sa účastník konania dva dni po vydaní správneho rozhodnutia dozvedel, že jeho vlastnícke práva k pozemkom boli obmedzené zriadením vecného bremena.

K podanému odvolaniu sa písomným podaním zo dňa 20.08.2014 vyjadril pribratý účastník v 1. rade tak, že sa stotožnil s dôvodmi v ňom uvedenými, považoval ho za vecne správne, pričom uviedol totožnú argumentáciu ako žalobcovia.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu poukázal na predložené stanovisko k žalobe zo dňa 28.03.2013. Uviedol, že veľká časť konania sa zaoberala vysporiadaním vecných bremien prejazdu a prechodu, ktoré nebolo možné vysporiadať tak, aby všetci účastníci boli spokojní, vzhľadom na neochotu prijať najmä zo strany žalobcov akýkoľvek kompromis alebo ochotu komunikovať. Súd nie je oprávnený odpovedať žalobcom na všetky ich otázky a problémy, ktoré vznikli v súvislosti s činnosťou správnych orgánov. Pokiaľ žalobcovia namietali nedostatok dôvodov v napadnutom rozsudku, žalovaný poukázal na jednotlivé časti odôvodnenia, kde sa krajský súd jednotlivými námietkami zaoberal.

Pribratý účastník v 5. rade sa k podanému odvolaniu vyjadril tak, že navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Uviedol, že Ing. N. - žalobca v 5. rade, nadobudol vlastnícke právo k parc. č. XXXX/X a XXXX/X až počas vyvlastňovacieho konania. O skutočnosti, že bol účastníkom správneho konania svedčí aj fakt, že proti prvostupňovému rozhodnutiu podal odvolanie, o jeho odvolaní sa konalo a bolo mu aj riadne doručené rozhodnutie žalovaného. Po celý čas vyvlastňovacieho konania sa neustále jednalo len o požiadavkách žalobcu v 2. rade ako vlastníka parc. č. XXXXX/XX a XXXXX/XX, ako aj o požiadavkách ostatných účastníkov konania na zabezpečenie prístupu k ich nehnuteľnostiam. Rovnako správny orgán konal aj so žalobcom v 4. rade.

V priebehu konania dochádzalo najmä zo strany žalobcu v 1. rade ako aj zo strany žalobcov, s ktorými je tento personálne a ekonomicky prepojený k takým zmenám týkajúcim sa vyvlastňovaného ako aj okolitých pozemkov, ktoré nielenže zakladali fiktívne nároky oprávnených, ale zámerne sťažovali postup správneho orgánu. Jednotliví žalobcovia sa medzi sebou nevedeli dohodnúť o zriadení vecných bremien

a umožnení prístupu k nehnuteľnostiam, v konaní boli doložené zmluvy o zrušení už raz zriadených vecných bremien medzi nimi. Sami si zaviniли obmedzený prístup k svojim parcelám, v snahe dosiahnuť v prípade „úradného“ zriadenia vecného bremena majetkový prospech.

K nedostatku dôvodov týkajúcich sa nerozšírenia predmetu vyvlastnenia, pribratý účastník v 5. rade uviedol, že súčasťou výroku prvostupňového rozhodnutia je aj výrok o tom, že sa návrh žalobcu v 1. rade na rozšírenie vyvlastnenie zamietá, ktoré bolo aj zdôvodnené.

Ďalej pribratý účastník v 5. rade poukázal na rozsudky najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžp/15/2013, vo veci preskúmania zákonnosti územného rozhodnutia na stavbu diaľnice, ktoré bolo podkladom pre vyvlastnenie a rozhodnutie sp. zn. 6Sžp/11/2012, ktorým bola právoplatne zamietnutá žaloba žalobcu v 1. rade na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia KSÚ v Prešove č. 2010-244/3446-50/SP/Da zo dňa 28.10.2010 - preložka potoka Vydumanec.

Vo vzťahu k námietke žalobcov, že vecné bremeno bolo zriadené bez územného rozhodnutia na stavbu obslužnej komunikácie, pribratý účastník v 5. rade uviedol, že k zriadeniu vecného bremena nie je potrebné žiadne územné rozhodnutie a zriadené vecné bremeno tak, ako bolo špecifikované vo výrokoch VII a VIII správneho rozhodnutia nehovorí o žiadnej obslužnej komunikácii. Z rozhodnutia nevyplyva žiadna povinnosť navrhovateľa vyvlastnenia vybudovať obslužnú komunikáciu. Je irelevantné, že si žalobcova v minulosti medzi sebou zriaďovali, menili či rušili vecné bremená na svojich pozemkoch, že si dali vypracovať geometrický plán č. 201/2004, ktorý sa im nepodarilo zapísať do katastra nehnuteľností, nakoľko správny orgán je viazaný skutkovým stavom ku dňu vydania rozhodnutia. Skutočnosť, že správny orgán v bodoch VII a VIII zriadil vecné bremená prechodu a prejazdu cez tie isté pozemky, ku ktorým viazne obdobné právo prechodu a prejazdu aj žalobcovi v 4. rade, nemá vplyv na výkon jeho doterajších oprávnení; práva žalobcu v 4. rade neboli žiadnym spôsobom obmedzené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) v zmysle odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť z dôvodu existencie vady konania, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia.

Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 11.12.2014 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Predmetom preskúmania zákonnosti je rozhodnutie žalovaného č. 04870/2014/B622-SV/00576/Ka zo dňa 08.01.2014, ktorým zamietol odvolania B. V., spoločností CORS, spol. s r.o., PONECO, s.r.o., BENC, s.r.o., J. N., W. X., V. W., Ing. B. N. a potvrdil rozhodnutie Obvodného úradu Prešov, odboru výstavby a bytovej politiky č. ObÚ-PO-OVBP-2013-123/3575/SP-VB zo dňa 16.09.2013, ktorým pre účel výstavby stavby „Diaľnica D1 Fričovce - Prešov západ, II. etapa, 2. Časť Svinia - Prešov - západ, križovatka Prešov západ (Vydumanec)“ - I. etapa, rozhodol o vyvlastnení parc. č. XXXXX/XX od žalobcu v 1. rade v prospech pribratého účastníka v 5. rade, zrušil vecné bremená viaznúce k vyvlastňovanému pozemku a zriadil vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu a prejazdu osobnými a nákladnými motorovými vozidlami (7 dní v týždni, 24 hodín denne) cez nehnuteľnosti parc. č. XXXXX/X, XXXXX/XX, XXXXX/XX., XXXXX/XX a XXXXX/XX k. ú. B. v rozsahu, ktorý je vyznačený v GP 38/2007 a cez nehnuteľnosti parc. č. XXXX/X, XXXX/X, k. ú. B., v prospech vlastníka pozemkov parc. č. XXXXX/XX, XXXXX/XX, k. ú. B., CORS, spol. s r.o. a rovnako zriadil vecné bremeno spočívajúce v práve prechádzať pešo alebo autom, prípadne inými prostriedkami po parc. č. XXXXX/X, XXXXX/XX, XXXXX/XX v rozsahu, ktorý je vyznačený v GP č. 38/2007 k. ú. B. a cez nehnuteľnosti parc. č. XXXX/X, XXXX/X, k. ú. B., v prospech vlastníkov nehnuteľností parc. č. XXXXX/X a XXXXX/X.

Vo vzťahu k tvrdenému nedostatku dôvodov, ktorý vytýkali žalobcovia rozsudku krajského súdu, sa najvyšší súd prvotne zaoberal touto námietkou, pričom ju nepovažoval za dôvodnú.

K základným právam účastníka konania obsiahnutým v práve na spravodlivý proces, patrí právo na uvedenie dostatočných dôvodov, na ktorých je rozhodnutie založené. V súvislosti s riadnym odôvodnením je potrebné uviesť, že vychádzajúc z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (o. i. veci *García Ruiz* proti Španielsku, rozsudok zo dňa 21.01.1999 týkajúci sa sťažnosti č. 30544/96, *Ruiz Torija* proti Španielsku, rozsudok zo dňa 09.12.1994, týkajúci sa sťažnosti č. 18390/91, *Van de Hurk* proti Holandsku, rozsudok zo dňa 19.04.1994, týkajúci sa sťažnosti č. 16034/90,), judikatúry Ústavného súdu SR (sp. zn. I. ÚS 226/03 zo dňa 12.05.2004, III. ÚS 209/04 zo dňa 23.06.2004, sp. zn. III. ÚS 95/06 zo dňa 15.03.2006, sp. zn. III. ÚS 260/06 zo dňa 23.08.2006), nie je nutné, aby na každú žalobnú námietku bola daná súdom podrobná odpoveď a rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzovaný s ohľadom na okolnosti každého prípadu, ak však súd v odôvodnení nereaguje na zásadnú, relevantnú námietku, súvisiacu s predmetom súdnej ochrany prednesenú žalobcom, je potrebné tento nedostatok považovať za prejav arbitrárnosti (svojvoľnosti). Súd je povinný dbať na to, aby jeho rozhodnutie bolo presvedčivé, na podporu čoho uvedie dostatočné argumenty.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu O. s. p. dáva. Procesným právom účastníka je i právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vyplývajúca z ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p. totiž znamená právo účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, a jeho porušením sa účastníkovi odníma možnosť náležite skutkovo a aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, voči ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku. Nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je preto porušením práva na spravodlivé súdne konanie.

Na základe uvedených východísk považoval najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu za dostatočne odôvodnený a v súlade so zákonnými požiadavkami. Krajský súd reagoval na zásadné námietky žalobcov, pričom v podanej žalobe boli najmä zopakované požiadavky žalobcov z administratívneho konania. Navyše námietky žalobcu v 1. rade týkajúce sa územného rozhodnutia na stavbu autopredajne ako aj na prekládku potoka Výdumanec, boli už právoplatne vyriešené v iných konaniach. Skutočnosť, že nebolo rozhodnuté v súlade s predstavami žalobcov, nemožno považovať za porušenie práva na súdnu ochranu.

Vo vzťahu k namietanému opomenutiu žalobcu v 5. rade ako účastníka konania, najvyšší súd dospel k záveru, že je potrebné tento nedostatok hodnotiť ako závažné procesné pochybenie.

Podľa § 113 ods. 1 Stavebného zákona, na prerokovanie návrhu na vyvlastnenie nariadi stavebný úrad ústne pojednávanie.

Podľa § 113 ods. 2 Stavebného zákona, stavebný úrad oznámi účastníkom konania termín uskutočnenia ústneho pojednávania písomne najmenej 15 dní vopred.

Podľa § 113 ods. 3 Stavebného zákona, námietky proti vyvlastneniu musia účastníci konania uplatniť najneskoršie pri ústnom pojednávaní. Na námietky uplatnené neskôršie a na námietky, ktoré boli v územnom konaní zamietnuté alebo ktoré mohol účastník uplatniť v územnom konaní podľa tohto zákona, sa neprihliada. Na túto skutočnosť sa musia účastníci konania výslovne upozorniť.

Podľa § 140 Stavebného zákona, ak nie je výslovne ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 14 ods. 1 správneho poriadku, účastníkom konania je ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak.

Z listu vlastníctva č. XXXXX k. ú. B. vyplýva, že žalobca v 5. rade je podielovým spoluvlastníkom

pozemku parc. č. XXXX/X., na ktorom boli prvostupňovým správnym orgánom zriadené vecné bremená. Žalobca v 5. rade nebol účastníkom vyvlastňovacieho konania, ktorého predmetom konania bolo v prevažnej miere riešenie prístupu na pozemky vo vlastníctve pribratých účastníkov, reagujúc tak na týmito osobami vznášané požiadavky a námietky.

Ak správny orgán prvého stupňa uvažoval o riešení prístupu na okolité pozemky zriadením vecného bremena na pozemku vo vlastníctve iných osôb, mimo účastníkov konania, s ktorými konal, z verejne dostupnej evidencie mal povinnosť zistiť osoby, ktorých práva by boli takýmto postupom dotknuté, o to viac, že takýto zásah a obmedzenie vlastníckeho práva bolo uskutočnené bez priznania náhrady. Na vyvlastňovacie konanie nie je aplikácia správneho poriadku vylúčená, preto bolo nevyhnutné postupovať v súlade s § 14 ods. 1 správneho poriadku a žalobca v 5. rade bol osobou, ktorej práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti mohli byť administratívnym rozhodnutím priamo dotknuté, a preto mal byť účastníkom vyvlastňovacieho konania.

Pokiaľ pribratý účastník v 5. rade dôvodil, že žalobca v 5. rade nadobudol vlastnícke práva k dotknutým pozemkom až v priebehu vyvlastňovacieho konania, v roku 2012, z administratívneho spisu správnych orgánov je nepochybné, že ústne pojednávanie bolo vo veci uskutočnené až v r. 2013 (26.02.2013).

Najvyšší súd hoc si uvedomujúc časovú ako aj odbornú náročnosť procesu prípravy výstavby diaľnic a nevyhnutnosť prijímania aj rozhodnutí zásadne zasahujúcich do vlastníckych práv, ktoré môžu vyvolať u dotknutých osôb nevôľu, však nemohol ako zákonný posúdiť postup, keď prvostupňovým orgánom nebol správne a náležite zistený okruh účastníkov konania, do práv a oprávnených záujmov ktorých rozhodnutie mohlo zasiahnuť.

V zmysle ustálenej judikatúry najvyššieho súdu nie je opomenutie účastníka správneho konania len formálnou vadou, ale je to taká vada, ktorá má vplyv na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia. Vyvlastňovacie konanie je ovládané koncentračnou zásadou, keď námietky účastníkov konania sú sústredené do jedného štádia konania, preto nebolo možné považovať túto vadu za zhojenú podaním odvolania proti rozhodnutiu o vyvlastnení žalobcom v 5. rade. Napokon žalovaný k pochybeniu správneho orgánu prvého stupňa nezaujal stanovisko, ani sa s ním žiadnym spôsobom nevysporiadal.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd preskúmajúc napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu odvolacích dôvodov, dospel k záveru, že pokiaľ súd prvého stupňa žalobu zamietol, bolo potrebné tento rozsudok zmeniť z dôvodu, že v administratívnom konaní došlo k takej vade, ktorá má za následok nezákonnosť rozhodnutia.

O náhrade trov konania rozhodol najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1, 2 O. s. p. a § 246c ods. 1 vety prvej O. s. p., tak, že úspešnému žalobcovi v 5. rade priznal ich náhradu spolu vo výške 735,95 € spočívajúcu v

- zaplatených súdnych poplatkoch vo výške 140 € (za podanú žalobu a odvolanie)
- náhrade za úkony právnej pomoci vo výške 300,16 € podľa § 11 ods. 4 v spojení s § 13a ods. 1 písm. a/, c/, d/, § 13 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „Vyhláška“) - prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie na súd vo veci samej - žaloba, odvolanie; účasť na pojednávaní, á 67 €, režijný paušál k úkonom právnej pomoci /§ 16 ods. 3 Vyhlášky/, vo výške á 8,04 €),
- náhradu za stratu času vo výške 48,24 € (za 18 polhodín strávených cestou na pojednávanie dňa 30.05.2014 a späť, vo výške á 13,40 € /§ 17 ods. 1 Vyhlášky/), pomerne rozdelenú v súlade s § 17 ods. 2 Vyhlášky, tak že úspešnému žalobcovi v 5. Rade bola priznaná náhrada vo výške zodpovedajúcej 1/5.
- cestovné náklady vo výške 148,23 € /základná náhrada: 810km x 0,183 € podľa § 1 písm. b/ opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 632/2008 Z. z. o sumách základnej náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách/.

Súd nepriznal náhradu za spotrebované pohonné hmoty, keď nebol predložený technický preukaz použitého motorového vozidla, z ktorého by bolo možné pri spotrebe pohonných hmôt vychádzať.

Náhrada za poskytnutie právnej pomoci bola zvýšená o DPH 20 %.

Žalovaný je povinný náhradu trov konania podľa § 149 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 O. s. p. uhradiť na bankový účet právneho zástupcu žalobcu, č. ú. XXXXXXXXXXX/XXXX, vedený v U. Z. M., a.s., v lehote uvedenej vo výroku tohto rozsudku.

Nakoľko § 250k ods. 1 O. s. p. umožňuje priznať náhradu trov konania len úspešnému žalobcovi, pribratému účastníkovi ich náhradu nemožno priznať.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.